

Mottagare

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gåva till Gotlands folkhögskola

Förslag till beslut

Nämnden, tillika styrelsen för folkhögskolan, tackar nej för den skattefria gåva som utlovats till Gotlands folkhögskola.

Sammanfattning

En privatperson har i en skrivelse till styrelsen för Gotlands folkhögskola framfört ett önskemål om att ge en skattefri gåva av 150 000 kronor till folkhögskolan. Även om syftet med gåvan är ren välvilja så innebär det tveksamheter att som region ta emot gåvor då gränsdragning mellan gåva, sponsring samt mutor och korruption inte sällan är något flytande. Bedömningen är att det är möjligt att under vissa angivna förutsättningar ta emot en gåva – men i avsaknad av bemyndigande och utifrån den svåra avvägningen så är förslaget att nämnden, tillika styrelsen för folkhögskolan, tackar nej för den skattefria gåva som utlovats till Gotlands folkhögskola.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är styrelse för Gotlands folkhögskola. En privatperson har i en skrivelse till styrelsen för Gotlands folkhögskola, och till nämndens ordförande, berömt folkhögskolan för betydande insatser för Gotland och för Gotlands ungdomar. För att visa på uppskattning finns dessutom en önskan att ge en skattefri gåva av 150 000 kronor till skolan. Önskemålet är att pengarna ska stå till rektors förfogande och placeras på ett bankkonto inom Region Gotland. Pengarna avser att underlätta för de deltagare på folkhögskolan som inte har ekonomiska förutsättningar att delta i skolans aktiviteter.

Även om syftet med gåvan är att visa tacksamhet och välvilja mot verksamheten, samt underlätta för deltagare, så innebär det tveksamheter att som region ta emot gåvor. Detta då gränsdragning mellan gåva, sponsring samt mutor och korruption inte sällan är något flytande.

För Region Gotland saknas fastställda regler avseende mottagande av gåvor eller sponsring av kommunal verksamhet. Förvaltningen har däremot tagit fram en vägledning kring reklam och sponsring i nämndens verksamheter, där bland annat vikten av sponsoravtal mellan verksamhet och sponsorer beskrivs.

Den offentliga verksamheten ska huvudsakligen finansieras med skatter. Finansiering av verksamhet med hjälp av sponsormedel (eller gåvor) får därför endast utgöra ett mindre komplement till samhällets finansiering¹.

En donation eller en gåva innebär att en givare lämnar pengar eller andra tillgångar till en mottagare utan krav på motprestation som kan ge givaren en viss reklameffekt. Givaren får inte heller på grund av bidraget åtnjuta särskild förmånsställning, ställa krav på hur uppgiften ska utföras eller kräva att vissa resultat ska uppnås. En gåva är en ensidig rättshandling utan motprestation. Slutsatsen är att bidrag som ges utan krav på motprestation inte är att betrakta som sponsring.

Dåvarande kommunfullmäktige antog under 2008 "Riktlinjer mot mutor och korruption"² för att såväl tydliggöra regionens hållning och som tolkning av gällande lagstiftning i den svåra gränzonen mellan gåvor och mutor. Riktlinjerna har sin grund i lagreglerna om

¹ Konsumentverket och Skolverket "Sponsring i skolan – vägledning för utarbetande av lokal policy för sponsring".

² Riktlinjer mot mutor och korruption, antagna av kommunstyrelsen 2008-09-18. Reviderade av regionfullmäktige 2015-06-15, § 200.

tagande och givande av muta i brottsbalken. Enligt riktlinjerna ska medarbetare inom regionen i princip aldrig ta emot gåvor från utomstående och att acceptabla förmåner kan vara mindre varuprover, enklare prydnadsföremål och minnesgåvor. Detta då gåvor kan användas i syfte att påverka, skaffa sig fördelar och framkalla tacksamhetskänslor. Riktlinjerna signalerar således att regionens medarbetare ska vara väldigt varsamma vid erbjudande av gåvor.

Bedömning

Region Gotland arbetar på medborgarnas uppdrag och har nolltolerans mot korruption och mutor samt ett särskilt ansvar mot medborgarna att upprätthålla kraven på transparens, saklighet och opartiskhet. På så vis rubbas inte medborgarnas förtroende och rättssamhället förstärks. Bedömningen är att det är möjligt för en region/kommun att under vissa angivna förutsättningar ta emot en gåva. Men i avsaknad av bemyndigande från fullmäktigande beträffande mottagande av gåva (och sponsring), och utifrån den beskrivna gränsdragningsproblematiken, så är ett sätt att undvika denna svåra avvägning att helt undvika att ta emot gåvor och förmåner. Förslaget är således att nämnden, tillika styrelsen för folkhögskolan, tackar nej för den skattefria gåva som utlovats till Gotlands folkhögskola.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse utbildnings- och arbetslivsförvaltningen, 2023-03-02
Skrivelse till styrelsen för Gotlands folkhögskola, inkom 2023-02-15

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Hanna Sällström Jonasson
tf. Utbildningsdirektör